

Antropologia kulturowa - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Antropologia kulturowa
Kod przedmiotu	14.7-WP-PEDD-AK-W_pNadGen462LO
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyka
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	5
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Dorota Angutek, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Podstawowa wiedza na temat zjawiska kultury, jej sfer, dziedzin i procesów.

Wdrożenie treści antropologicznych przydatnych dla pedagogów w praktyce zawodowej.

Zapoznanie studentów z przełomowymi wydarzeniami historyczno-kulturowymi w dziejach Europy oraz na obszarach jej wpływów w celu poprawnego diagnozowania sytuacji społecznej, bytowej i etnicznej (kulturowej) imigrantów i reemigrantów oraz ułatwienia komunikacji z nimi.

Zapoznanie studentów ze współczesnymi zjawiskami kulturowymi w Europie i na świecie.

Uświadomienie i eliminacja europocentrycznych mitów oraz przesądów etnicznych na rzecz poglądów i postaw typowo relatywistycznych.

Umiejętność dyskusowania w zespołach oraz przygotowania indywidualnej pracy pisemnej na temat wskazanych zagadnień z użyciem profesjonalnych pojęć i charakterystyk współczesnych zjawisk kulturowych

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

Wykłady

- Podstawowe zagadnienia, zadania i obszary badawcze dyscyplin antropologicznych podzielone według kryterium teoretycznego i opisowego (typy kultur tradycyjnych i współczesnych: nowe miejskie diaspyry, grupy tubylcze, protonarody, postkolonialne państwa wieloetniczne, kultury ponowoczesne, tradycjonalistyczne).
- Historia pojęcia kultury i podstawowe pojęcia charakteryzujące sferę kultury i cywilizacji: kultura rzeczywistości/kultura wartości, k. materialna/k.symboliczna, k. wysoka/k.plebejska, k. masowa/k.popularna i elitarna, k.jawna/k.ukryta, kultura/cywilizacja.
- Kryzys kultury symbolicznej w Europie.
- Spotykane formy etnocentryzmu i europocentryzmu, stereotypów i mitów na temat „obcych” (od megalomanii przez ksenofobię do etnocydu). Światopoglądowa i naukowa reakcja relatywistów kulturowych.
- Przełomowe wydarzenia w dziejach kultury euro-atlantycznej implikujące zmianę formuły światopoglądowej. Kolejne „odczarowania świata”: archaiczna Grecja, okres odkryć geograficznych, reformacja, oświecenie, globalizacja, ponowoczesność.
- Charakterystyka wybranych nowych zjawisk kulturowych w skali globu: kreolizacja i indygenizacja a homogenizacja, tradycja wynaleziona, folklorizm a postfolkloryzm, nowoplemienność, turystyka zarobkowa, peryferyzacja centrum, kompresja czasu i przestrzeni, hiperrzeczywistość, symulakry i symulacje, karnawalizacja życia i kultury.Bachiczna i winiarska tradycja wytworzona Zielonej Góry

7.Kulturowe i pokoleniowe formy osobowosci a współczesny problem indywidulizacji i alienacji człowieka .

Ćwiczenia

- 1.Podstawowe dychotomie w antropologii: kultura/natura, swój/obcy, orbis interior/orbis exterior, tradycja/modernizacja kulturowa (nowoczesność), sacrum/profanum, symbol/rzecz, kultura/ cywilizacja.
- 2. Polacy o „obcych” w świetle badań Ewy Nowickiej i jej zespołu a problemy asymilacji i akulturacji mniejszości etnicznych i narodowych w Polsce (z uwypukleniem problemów w lubuskim).
- 3. Szok kulturowy i przystosowanie.
- 4. Antropologia i pedagogika zaangażowane
- 5.Praktyczne rozpoznawanie nowych współczesnych zjawisk kulturowych oraz umiejętność praktycznego ich diagnozowania. Odszukiwanie odpowiedników tych zjawisk w Polsce na przykładach zaczerpniętych z polskiej prasy lub autopsji i próby rozwiązywania edukacyjnych i społecznych problemów wokół nich.
- 6.Pedagogie kodu kolekcji i integracji w społeczno-kulturowej interpretacji Basila Bernsteina oraz odpowiadające im typy osobowości kulturowej.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny.

Ćwiczenia – praca w grupach na bazie literatury antropologicznej i etnograficznych materiałów źródłowych z wyznaczonymi przez prowadzącego zadaniami do realizacji, quizy, zestawienia tabelaryczne, krzyżówki etc.. Samodzielna lektura prac antropologicznych i etnograficznych (artykułów podręczniki, monografie) oraz dyskutowanie ich treści w czasie ćwiczeń i konsultacji. Praca pisemna w konsultacji z prowadzącą.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbolo efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Ma pogłębioną wiedzę na temat systemów norm kulturowych i reguł organizacyjnych oraz struktur, istotną dla zrozumienia funkcjonowania nowych pokoleń, typów kulturowych osobowości i przedstawicieli obcych grup etnicznych i narodowych w Polsce, subkultur, ruchów społecznych etc.	• K_W16	• Egzamin ustny • Kolokwium na ćwiczeniach	• Wykład • Ćwiczenia
Student ma wiedzę antropologiczną uporządkowaną na poziomie ogólnym i pogłębioną w zakresie nowych zjawisk kulturowych, typów więzi kulturowych oraz rządzących nimi prawidłowości.	• K_W05	• Egzamin ustny • Kolokwium na ćwiczeniach	• Wykład • Ćwiczenia
Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych wytworów kultury stosując nowe podejścia i osiągnięcia antropologii kulturowej, w celu określenia znaczeń tradycyjnych i nowoczesnych zjawisk społeczno-kulturowych i zna ich miejsce w procesie kulturowo-historycznym	• K_U12	• Egzamin ustny – analiza literatury • Kolokwium na ćwiczeniach	• Wykład • Ćwiczenia
Zna konsekwencje wynikające z procesów zmiany kulturowej i potencjalnych zagrożeń wynikających z utraty dziedzictwa narodowego	• K_K08	• dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • Praca w grupach na ćwiczeniach	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Egzamin ustny z materiału wykładów i lektur obowiązkowych. Dwie lektury obowiązkowe na egzamin do wyboru z podanych: Benedict R., *Wzory kultury*, Warszawa 2001; Mead M., *Kultura i tożsamość*, Warszawa 1978; Hall E., *Ukryty wymiar*, Warszawa 19871; Hall E., *Poza kulturą*, Warszawa 1984; Redliński E., *Konopielka*, Warszawa 2006; Barley N., *Niewinny antropolog*, Poznań 1997; Stomma L., *Antropologia kultury wsi polskiej XIX wieku*, Warszawa 1986; Stomma L., *Słońce rodzi się 13 grudnia*, Łódź 1981; Golka M., *Imina wielokulturowości*, Warszawa 2010; Burszta W. J., Kuligowski W., *Sequel: aalsze przygody kultury w globalnym świecie*, Warszawa 2005; Fromm E., *Mieć czy być*, Warszawa 1999.

Ćwiczenia

Zaliczenie z ćwiczeń na podstawie pracy w grupach i kolokwiiów oraz pracy pisemnej.

Ocena końcowa

Ocena końcowa jest średnią z uzyskanych ocen cząstkowych.

Literatura podstawowa

1. Barnard A., *Antropologia: teoria i historia*, Warszawa 2005.
2. Burszta W. J., *Antropologia kultury*, Poznań 1998.
3. Deliege R., *Historia antropologii: szkoły, teorie, autorzy*, Warszawa 2011.
4. Janks C., *Kultura*, Poznań 2000. M. Chutnik,
5. E. Nowicka, *Swój i obcy*, Warszawa 1988.
6. *Szok kulturowy. Przyczyny, konsekwencje, przeciwdziałanie*, Kraków 2007.
7. *Przyszłość wielokulturowości w Polsce?* red. D. Angutek, Zielona Góra 2016.
8. *Antropologia i pedagogika w działaniu*, red. H. Červinkowa, B. Gołębniak, Wrocław 2010.
9. B. Bernstein, *Odtwarzanie kultury*, Warszawa 1990.
10. D. Riesman, *Samotny tłum*, Warszawa 1997.

Literatura uzupełniająca

1. Barth F., Gingrich A. i in., *Antropologia: jedna dyscyplina, cztery tradycje: brytyjska, niemiecka, francuska i amerykańska*, Kraków 2007.
2. Paluch A.K., *Mistrzowie antropologii społecznej*, Warszawa 1990.
3. *Świat człowieka – świat kultury: antologia tekstów klasycznej antropologii*, red. E. Nowicka, M. Głowacka-Grajper, Warszawa 2007.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Dorota Angutek, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 12-05-2017 07:48)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ